

Utveckling ***för minskad klimatpåverkan,*** ***ökad social trygghet,*** ***renare vatten och bättre miljö***

**Miljöpartiet de gröna i Värmdös
förslag till budget för 2015**

Förord

Värmdö har potential att bli en av Sveriges grönaste och mest resilienta kommuner. Det vill Miljöpartiet arbeta för. Under den föregående mandatperioden har kommunen tagit flera steg mot ökad hållbarhet och minskad klimatpåverkan. I vår budget för 2015 fortsätter vi den utvecklingen. Miljöpartiets förslag till budget för Värmdö kommun grundar sig på vårt valprogram för mandatperioden 2014-2018, våra erfarenheter från de senaste fyra åren samt förvaltningens analys av olika omvärldsfaktorer.

Planeringen av nya förskolor och bostäder för såväl äldre som unga ska ske med framsynthet i kommunens centrala delar. Arbetet med att utveckla centrala Gustavsberg ska fortsätta och ske med stor hänsyn till kulturhistorien, behovet av samhällsservice och arkitektonisk kvalitet. Vid utbyggnaden av vatten och avlopp i våra gamla fritidshusområden ska områdenas karaktär bevaras och större exploateringar undvikas.

Budgetförslaget förutsätter att alla tar ansvar för att anvisade medel används enligt beslut.

Genom fortsatta satsningar på förbättrad kvalitet i skolan, stärkt lärarkår, och en god arbetsmiljö för såväl elever som personal bildar vi grunden för framtidens Värmdö.

Allmänt föreslås en ramuppräknings på 2 procent för alla verksamheter. Det grundar sig på förvaltningens sammanvägda bedömning av kommunens totala kostnadsläge för lokaler, löner och övriga kostnader. Vi lägger ytterligare 14 300 tkr i resurser på skolan och förskolan, dels på riktade satsningar i punktform men framförallt i stärkt pengform. En viktig ökning för att stärka Värmdös skolors konkurrenskraft jämfört med främst Nacka och Stockholms skolor.

I samband med att riksdagen i december tar beslut om budget för 2015 och regeringens förslag till budget antas, kommer kraftiga förstärkningar ske inom skola, vård och omsorg, likväl som inom klimat- och miljöarbetet. Satsningarna motsvarar för Värmdös räkning cirka 20 000 tkr kronor, varav merparten på 16 000 tkr tillfaller skolområdet. Vi föreslår ett antal yrkande som säkerställer att kommunen får ta del av de statliga öronmärkta pengarna.

Genom satsningar på social trygghet, bra mottagande av nya svenskar, förebyggande arbete för att minska missbruk och risk för att hamna utanför arbetsmarknaden minskar vi klyftorna i samhället. Vi satsar ytterligare 3 600 tkr på detta i vår budget.

Genom att satsa på mer lokalt producerad förnybar energi, en transportinfrastruktur som stimulerar cyklande och gångtrafik samt ökar andelen kollektivt resande på såväl land som vatten minskar vi belastningen på vägnätet och utsläppen av växthusgaser. I detta lägger vi 64 800 tkr i investeringar och 1 000 tkr i projektanslag.

Genom att aktivt arbeta för ökad återvinning samt mer ekologisk och vegetarisk mat minskar vi vår påverkan på såväl klimatet som inom andra miljöområden. När vi stärker skyddet för värdefull natur genom reservatsbildning, återskapande av våtmarker och skötselplaner

bidrar vi till bevarandet av den biologiska mångfalden och en förstärkning av ekosystemtjänsterna. Till detta lägger vi 2 500 tkr år 2015.

Med en demokratiberedning vill vi utveckla kommunens demokratiska arbete och öka medborgarnas inflytande på kommunens arbete. 200 tkr läggs på denna post under Kommunfullmäktige.

Ett båtråd ser vi som ett bra initiativ till förtätad dialog mellan kommunen och en av kommunens största fritidsnöjen, båtlivet, för att även detta ska minska miljöpåverkan och bidra till livskvalitet och tillgänglighet till vår fantastiska skärgård för så många som möjligt utan för stort slitage. 100 tkr satsar vi på det.

Det här är några axplock ur vår budget för 2015 med ramar för 2016-2017. Med våra satsningar ser vi att Värmdö fortsätter att ta flera steg mot ökad ekologisk och social hållbarhet samt att vi ger förutsättningar för medborgarna att både vara mer delaktiga men också lämna mindre klimatmässiga fotavtryck.

För Miljöpartiet de gröna i Värmdö:

Malin Åberg Aas, gruppledare

Max Ljungberg, ledamot

Filip Joelsson, ledamot

Frida Axiö, ledamot

Hanna Thorell, ledamot

Siv Strömbäck, ersättare

Thomas Taylor, ersättare

Anneli Rönnblom, ersättare

Miljöpartiet de gröna i Värmdös ändrings- och tilläggsförslag till Alliansens budget.

Kommungemensamt

- **Punkt 3 MP**

De direktiv som redovisas under respektive nämnd i Miljöpartiets budgetdokument under rubriken kommentarer till driftsbudget fastställs.

- **Punkt 6 MP**

Miljöpartiets tillägg till investeringsbudgeten godkänns.
Ytterligare 10 000 tkr läggs på GC-utbyggnad.

- **Punkt 7 MP**

Kommunens taxor och avgifter enligt bilaga 8 med Miljöpartiets förslag till förändringar.

- **Punkt 9 MP**

För verksamhetsåret 2015 ges till bolag, inom KIVAB, driftbidrag om 8 800 tkr, vilket motsvarar det sammanlagda driftbidraget till Gustavsbergsbadet AB.

- Konjunkturreserven minskas med 5 000 tkr.

- Volymreserven minskas med 7 000 tkr.

- Överskottet minskas med 6 800 tkr jämfört med Alliansens förslag till budget.

- Ett arbete påbörjas för att certifiera Värmdö kommun enligt kvalitets- och miljöledningssystemen ISO 9001 och 14001.

- Ett kommunalt Energibolag bildas med uppgift att öka produktionen av förnybar energi inom kommunen. Aktiekapital för Värmdö Energibolag, VEAB, ska utgöras av 64 800 tkr, återstoden av de 100 000 tkr som avsattes för investering i vindkraft. Lämpliga referensbolag och möjliga samarbetspartners presenteras i samband med bolagsbildningen som ska vara färdig senast december 2015.

- Kommunens timtaxa ska vara 900 kr/timme inom samtliga områden.

- Samtliga nämnder ska inom respektive ansvarsområde fokusera på samarbete istället för konkurrens inom och mellan olika delar av förvaltning, utförare och bolag för att utveckla högsta kvalitet för medborgarna.

- Att målet för kommunala verksamheter som serverar mat skall vara att minst 50 % ekologisk mat senast vid utgången av 2018.

Kommunfullmäktige

- **Punkt 15 MP**

Kommunfullmäktiges, valnämndens och revisionens budget fastställs för år 2015 till kostnader 6 937 tkr, netto 6 937 tkr i enlighet med de uppgifter som redovisas under kommunfullmäktige mm.

- En Demokratiberedning ska inrättas under kommunfullmäktige med ansvar för att utveckla medborgarinflytandet och demokratin i kommunen bestående av en ledamot och en ersättare från varje i kommunfullmäktige invalt parti. För ändamålet tillförs fullmäktige 200 tkr.
- Ett båtråd ska inrättas utöver de råd som finns i dag inom kommunen. Representanter från kommunens båtklubbar/marinor såväl som politik och förvaltning inom KS, BMH och KFN ska sitta med i det och fullmäktige tillförs 100 tkr för ändamålet.
- Kollektivtrafikberedningen ska slutföra sitt uppdrag senast 30 juni 2015.

Överförmyndarnämnd

- **Punkt 17 MP**
Överförmyndarens budget fastställs för år 2015 till kostnader 3 446 tkr, intäkter 1 004 tkr, netto 2 442 tkr i enlighet med de uppgifter som redovisas under överförmyndarnämnden.
- Överförmyndarnämnden tillförs 250 tkr för ökade personalomkostnader för ärendehantering bland annat vad gäller ensamkommande flyktingbarn och övertagande av utredningsansvaret från Tingsrätten.

Kommunstyrelse

- **Punkt 18 MP**
Kommunstyrelsens budget, exklusive bruttobudget om kostnader och intäkter avseende fastighetsenheten, fastställs för år 2015 till kostnader 236 881 tkr, intäkter 86 993 tkr, netto 149 888 tkr i enlighet med de uppgifter som redovisas under kommunstyrelsen.
- Kommunstyrelsen får i uppdrag att föreslå ny budgetprocess där kommundirektörens budgetförslag bygger på föregående års bokslut och nämndernas mål och beslutade inriktningar. Detta ska återrapporteras till kommunfullmäktige senast i februari 2015.
- Att kommunstyrelsen får i uppdrag att utarbeta en plan för hur Värmdö ska implementera Medborgarbudget i enlighet med SKL:s riktlinjer.
- Kommunstyrelsen uppdras att upprätta ett hållbarhetsutskott.
- Ytterligare en miljösamordnare anställs inom ram.
- Förvaltningen utreder hur en klimatkompensationsfond kan skapas för att minska klimatpåverkan vid resor inom kommunens verksamheter. Uppdraget återredovisas senast april 2015.
- Förvaltningen uppdras att senast i maj 2015 redovisa hur kommunen kan bidra till regionens tillväxt genom att delta i ett projekt för att inventera länets behov av miljöteknik.
- Att Värmdö kommun deltar med medfinansiering vad gäller anläggningsbryggor och p-platser för att få till stånd ett regionalt pilotprojekt vad gäller båtpendling från t ex Ålstäket/Torsby till Stockholm. För detta tillförs 1 000 tkr.
- Att kommunstyrelsen uppdras att inom ram avsätta 1 000 tkr för uppföljning av kommunens energi-, klimat- och miljöarbete samt för informationsinsatser och utåtriktat arbete för att främja ökat kollektivt resande, ökat återbruk, minskat matsvinn, ökad andel ekologisk mat,

deltagande i Earth Hour, Framtidsveckan och Håll Sverige Rent kampanjer samt ett mer aktivt arbete inom Sveriges Ekokommuner och Klimatkommunerna.

- Att kommunstyrelsen uppdras att utreda var och på vilket sätt kommunen kan stödja skapandet av ett ekocentrum. Uppdraget ska återredovisas senast september 2015.
- Att personal inom utbildningsområdet och omsorgsområdet får 800 kr i lönepåslag efter genomförd utbildning som leder till behörighet som barnskötare, undersköterska, lärare eller fritidspedagog. En pott på 1 000 tkr avsätts till detta inom ram.
- Att kommunstyrelsen uppdras komplettera utredningen om ny skolorganisation med att även utreda möjligheterna att starta kommunala friskolor i enlighet med Miljöpartiets motion om kommunala friskolor.
- Att styrelsen i sitt ungdomsansvar ges i uppdrag att utreda och utveckla formerna för elevrådsutbildning, ungdomsting och ungdomsparlament i samarbete med UBN.
- Att uppdra till styrelsen att tillsammans med UBN, SON och KFN samverka för att minska ungdomars risk att hamna utanför samhället.
- Att kommunstyrelsen tar fram riktlinjer för miljökrav på inredning, inventarier och material. Värmdö Kommun upphandlar mycket varor och tjänster och ska ställa tydliga krav för att få bort miljö- och hälsofarliga kemikalier. Riktlinjerna ska redovisas senast april 2015.
- Att kommunstyrelsen tar fram policy och riktlinjer för hållbart byggande som ska gälla vid nybyggnation och renovering i kommunen. Policyn och riktlinjerna ska redovisas senast april 2015.
- Att kommunstyrelsen kompletterar kommunens årliga uppföljningsarbete med ett socialt bokslut som komplement till det ekonomiska bokslutet och miljöbokslutet. Socialt bokslut införs från och med 2015.
- Att uppdra till kommunstyrelsen att anta de områdesbestämmelser för bevaransvärda kulturmiljöer som tagits fram av samhällsplaneringskontoret och varit på samråd senast mars 2015.
- Att uppdra till kommunstyrelsen att ta fram en plan för snabbare utbyggnad av infartsparkeringar. Uppdraget ska redovisas senast oktober 2015.
- Att kommunstyrelsen får i uppdrag att i enlighet med den antagna Grönstrukturplanen för Gustavsberg skapa ett leddokument för hur grönska hanteras och skyddas i stadsbyggnandet som ska användas i genomförande och byggskede.
- Att kommunstyrelsen som ansvarar för planering och skydd av natur tillförs 1 500 tkr för att påbörja bildandet av naturreservat Eriksbergsskogen och Sandhamn samt naturminne ek i Aspvik i enlighet med Naturreservatsplanens prioriteringsordning. Samma summa tas bort från investeringsbudgeten.
- Att plantaxan för mindre kompletteringar och komplementbyggnader sänks och att ökade kostnader tas inom ram.

Utbildningsnämnd

- **Punkt 21 MP**

Budgeten för utbildningsnämnden fastställs för år 2015 till kostnader 2 028 653 tkr, intäkter 954 545 tkr, netto 1 074 108 tkr i enlighet med de uppgifter som redovisas under utbildningsnämnden.

- **Punkt 23 MP**

Peng och ersättningar fastställs för verksamheter inom nämndens ansvarsområden enligt bilaga 7 med följande tillägg:

- En generell ökning av förskolepengen görs med ytterligare 1 procent och att nämnden för detta ändamål tillförs 2 500 tkr.
- En generell ökning av grundskolepengen görs med 2 procent och att nämnden för detta ändamål tillförs 7 000 tkr.

- **Punkt 24 MP**

En socioekonomisk differentiering av skolpengen om 10 500 tkr beslutas enligt bilaga 7. 2014 beslutades om 7 800 tkr, den totala socioekonomiska differentieringen av grundskolepengen uppgår därmed till 18 200 tkr. Vilket innebär att Miljöpartiet lägger ytterligare 3 500 tkr på socioekonomisk differentiering av skolpengen.

- Att nämnden tillförs 500 tkr för ökat stöd till små enheter i enlighet med Miljöpartiets motion om ökat stöd till små enheter. Redovisas senast februari 2015.
- Att ej använda AFA medel från 2014 flyttas över och används under nämndens ansvar enligt beslut i Utbildningsstyrelsen under 2014.
- Att uppdra till nämnden att delta i eventuell fortsättning av SKL:s matematikprojekt och att återkomma med förslag på andra kvalitetsutvecklande projekt som kommunen kan delta i.
- Att nämnden under 2015 återupptar arbetet med att delta i alla delar i tillsyns- och skolutvärderingsarbetet Våga Visa.
- Att uppdra till nämnden att utveckla den centrala styrningen av elevhälsan för att säkerställa att alla skolor i kommunen har tillgång till kuratorer, psykologer, skolsköterskor och övrig personal med adekvat utbildning inom elevhälsan. Redovisas maj 2015.
- Att nämnden utreder och sammanställer en rapport om hur måluppföljningen för alla de elever som skolor ansökt om tilläggsbelopp utfallit. Redovisas senast juni 2015.
- Att nämnden uppdras att senast februari 2015 inrätta ett Föräldraråd med föräldrarepresentanter från alla i kommunen befintliga skolor enligt den form Utbildningsstyrelsen utarbetat.
- Att uppdra till nämnden att kvalitetssäkra premieringen av goda pedagoger, arbetslag och enheter genom att utnämningarna bygger på professionell bedömning av arbeten med dokumenterat goda resultat vilket möjliggör spridning av goda idéer och arbetssätt. Nämnden beslutar när under mandatperioden uppdraget ska redovisas.
- Att nämnden avsätter 500 tkr inom ram för arbete med minska giftigt material och inventarier i förskolor i enlighet med Miljöpartiets motion om Giftfria förskolor och Naturskyddsföreningens åtgärdsförslag Operation giftfri förskola. Redovisas senast april

2015. Omfördelningen tas från förväntat minskade kostnader för gymnasieutbildningen pga ny gymnasiepeng.

- Att nämnden utreder för- och nackdelar med att samtliga kommunala resultatenheter ansluts till kostenheten. Att nämnden tillförs 300 tkr för ökad andel ekologisk mat och Grön Flagg-certifierade enheter. Redovisas senast mars 2015.
- Att utreda utformning av en vikariepool för förskolan och förbereda för införande 2016.
- Att uppdra till nämnden att utreda vilken läxhjälp som ges i kommunen belägna skolor idag och återkomma med förslag på ett system som ger alla elever rätt till läxhjälp. Redovisas april 2015.
- Att uppdra till nämnden att utreda och återkomma med förslag på hur Skärgårdsprofilen i våra skolor kan utvecklas under 2015.

Kultur- och fritidsnämnd

- **Punkt 28 MP**
Kultur- och fritidsnämndens budget fastställs för år 2015 till kostnader 156 595 tkr, intäkter 45 440 tkr, netto 111 155 tkr i enlighet med de uppgifter som redovisas under kultur- och fritidsnämnden.
- Att nämnden för finansiering av HBTQ-certifiering av personal på fritidsgårdar tillförs 300 tkr.
- Att kulturskoletaxan sänks till 1000 kr/termin för ämnesundervisning i musik/sång/drama/dans och teater och att nämnden tillförs 800 tkr.
- Att ett verksamhetsanslag för kulturevenemang införs. För detta ändamål tillförs nämnden 500 tkr.
- Att i samverkan med ridsporten ta fram en ridstigsplan för utbyggnad av ridstigar i kommunen fram till 2030 med utgångspunkt i Översiktsplanens bilaga Hästar i Värmdö och redovisa den för nämnden senast april 2015.
- Halvårseffekten för drift av kulturhus på 5 000 tkr tas bort 2015 för att återföras 2016.

Socialnämnd

- **Punkt 31 MP**
Socialnämndens budget fastställs för år 2015 till kostnader 249 924 tkr, intäkter 85 236 tkr, netto 164 688 tkr i enlighet med de uppgifter som redovisas under socialnämnden.
- **Punkt 32 MP**
Nämnden tillförs 12 000 tkr för att täcka beräknat ökade kostnader för insatser och försörjningsstöd och att här särskild hänsyn tas till utsatta kvinnor och barnfamiljer samt att stärka verksamhetens ekonomiska förutsättningar, utöver årlig volymkompensation.
- Att volymökningar vad gäller insatser och försörjningsstöd m.m. redovisas kvartalsvis för att det ska bli tydligt vad som är volymökningar och vad som är ökning av fasta kostnader.

- Att ett projekt för att stärka det förebyggande arbetet för barn och ungdomars psykiska hälsa i samarbete med UBN initieras. Projektet ska vara inriktat på att med skolans hjälp tidigt möta utsatta unga, för att på ett så effektivt sätt som möjligt främja den psykiska hälsan. För detta ges nämnden 200 tkr per år i tre år.
- Att nämnden för integrationsinitiativ, t ex breddning av flyktingguider tillförs 200 tkr utöver de 300 tkr som redan ligger i budget.
- Att nämnden har beredskap för ökat flyktingmottagande.
- Att gratis kaffe serveras i de dagliga verksamheterna, så att även dessa personer får gratis kaffe på jobbet.
- Att uppdra till nämnden att fortsätta utveckla samarbetet med föreningslivet kring aktiv skolbarnomsorg och läxläsning i samarbete med kommunstyrelsen och UBN.
- Att för höjd ersättning för familjehem tillföra 200 tkr till nämnden.
- Att habiliteringsersättningen höjs till 8 kr/tim.

Vård och omsorgsnämnd

- **Punkt 33 MP**
Budgeten för vård och omsorgsnämnden fastställs för år 2015 till kostnader 732 110 tkr, intäkter 340 193 tkr, netto 391 917 tkr i enlighet med de uppgifter som redovisas under vård och omsorgsnämnden.
- **Punkt 34 MP**
Pengsystemet för särskilt boende fördelas enligt fyra vårdnivåer, samma system som 2014 för att garantera äldreomsorg som utgår från individens behov. Pengen räknas upp enligt index.
- **Punkt 37 MP**
Peng fastställs för särskilt boende med samma uppräkningsmetod som Alliansen men enligt samma system som 2014. För övriga verksamheter inom nämndens verksamhetsområden enligt Bilaga 7.
- Gratis kaffe ska serveras i de dagliga verksamheterna, så att även dessa personer får gratis kaffe på jobbet.
- Äldreombud/äldrelots inrättas och att nämnden för detta ändamål tillförs 500 tkr.
- Nämnden ska initiera beställning av ytterligare 100 trygghetsboenden under 2015.
- Förvaltningen får i uppdrag att utreda hur fördelning av trygghetsboenden kan ske genom biståndsbedömning och att återkomma med förslag till nämnden senast maj 2015.
- För extra omsorg i livets slutskede tillförs nämnden 300 tkr.
- För HBTQ-certifiering av personalen på Gustavsgården tillförs nämnden 200 tkr.

- Nämnden får i uppdrag att se över möjligheterna för kommunen att förhandla med Torsbygården om möjligheter att använda tomma bostäder för de sociala ändamål som kommunen har mest behov av.

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnd

Punkt 40 MP

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämndens budget fastställs för år 2015 till kostnader 32 619 tkr, intäkter 23 141 tkr, netto 9 478 tkr i enlighet med de uppgifter som redovisas under bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden.

- Att nämnden utreder och föreslår en premie för att stimulera energieffektivt byggande. Förslaget redovisas nämnden senast april 2015.
- Att timavgiften och tidsersättningsfaktorn inom bygg-, miljö- och hälsoskyddsområdet sänks till 900 kr/tim. Nämnden kompenseras med 1 500 tkr för detta.
- Att nämnden uppdras att ta fram ett annat system för bygglovsavgifter där det är lättare för medborgarna att se vad deras nybyggnad/tillbyggnad kommer att kosta. Uppdraget ska redovisas senast i maj 2015.
- Att ett projekt initieras för att få fram robusta platsanpassade avloppsanläggningar för kommunens enskilda avlopp och enkla robusta BDT-lösningar där kommunalt vatten och avlopp inte når ut. För detta tillförs nämnden 250 tkr.

Teknisk nämnd

Punkt 41 MP

- Tekniska nämndens skattefinansierade verksamhetsbudget fastställs för år 2015 till kostnader 230 823 tkr, intäkter 202 523 tkr, netto 28 300 tkr i enlighet med de uppgifter som redovisas under teknisk nämnd.
- Att nämnden får i uppdrag att utreda och komma med en handlingsplan för hur klimatpåverkan från kommunens transporter och entreprenader kan minska så att vi når fossilfria transporter till 2020.
- Att nämnden tar fram skötselplaner på kommunalägd mark och inrättar biotopskydd för ekar och ekmiljöer, förbättrar tillgängligheten på gångvägar och bänkar samt satsar på gröna kulturmiljöer tillsammans med markägare enligt Grönstrukturplanen för Gustavsberg. För detta tillförs nämnden 1 000 tkr kronor.
- Att nämnden tillförs 500 tkr för att bygga låsbara cykelparkeringar med tak vid Grisslinge och Hemmesta centrum i enlighet med den antagna gång- och cykelplanen.
- Att nämnden tillförs 200 tkr för utbyggnad av lekplats i Mörtnäs och återställande av linbana i Munkmora.
- Att nämnden tillförs 100 tkr för att utöka antalet hämtningar av grovavfall i skärgården till tre. Prioritering av öar sker efter dialog med öboende. Dialogen ska genomföras under januari-februari 2015 så att en tredje hämtning kan genomföras under sommar/höst 2015.
- Att nämnden tillförs 1 000 tkr årligen under mandatperioden för att investera i laddstolpar.

- Att nämnden får i uppdrag att utreda förutsättningar för att införa en kommunal båtskrot. Redovisas senast maj 2015.
- Att en informationskampanj för att nå ökat antal matavfallsabonnenter genomförs inom ram under 2015 med målsättning att nå 50 % matavfallsabonnenter 2018.

Näringslivsnämnd

- **Punkt 48 MP**
Näringslivsnämndens budget fastställs för år 2015 till kostnader 56 199 tkr, intäkter 28 002 tkr, netto 28 197 tkr i enlighet med de uppgifter som redovisas under näringslivsnämnden.
- Att en projektledare för att säkerställa miljöinriktningen i verksamhetsområdet Ekobacken anställs. För detta tillförs nämnden 400 tkr.
- Att nämnden tillförs ytterligare 500 tkr för ökad ersättning inom vuxenutbildningen och yrkeshögskolan.
- Att förvaltningen uppdras att ta fram en modell för hur kommunen kan stimulera företagen till stärkt miljö- och klimatarbete genom klimatavtal och/eller miljödiplomering.
- Att nämnden uppdras att samverka med UBN och SON kring arbetet med att ge nyanlända svenskar en stabil grund att stå på för att klara sin vidare försörjning i Sverige.
- Att nämnden uppdras att samverka med UBN och SON kring arbetet med att ge ungdomar som riskerar att hamna i utanförskap en stabil grund att stå på för att klara sin vidare försörjning genom livet.

Justeringar i investeringsbudgeten

- Att ytterligare 10 miljoner per år finns att utnyttja för utbyggnad av GC-vägar och infartsparkeringar.

Följande att-satser beslutas att gälla under förutsättning att motsvarande beslut tas och finansieras av riksdagen i december

Utbildningsnämnd

- En ökning av den socioekonomisk differentiering inom förskolan görs i enlighet med riksdagens beslut och att nämnden för detta ändamål tillförs 2 300 tkr.
- Att nämnden tillförs ytterligare 500 tkr för att öka öppetiderna i förskola på obekvämt arbetstid.
- En generell ökning av skolpengen riktad mot förskoleklass och skolåren 1-3 görs motsvarande 6 000 tkr.
- Att arbetet med att införa läxhjälp breddas till att även omfatta andra undervisningsförstärkande insatser och att nämnden för ändamålet tillförs 1 700 tkr.
- Att arbetet med att se över elevhälsan breddas till att även omfatta satsningar på specialpedagoger, speciallärare och annan personal för att stärka elevernas psykiska hälsa och trivsel i grundskolan och att nämnden tillförs 2 500 tkr.
- Att budgeten för nyanlända elevers skolgång förstärks med ytterligare 900 tkr.
- Att sommar- och lovskola erbjuds vid grundskolor i kommunen och att de skolor som väljer att delta och redovisa sitt arbete i nämnden får ta del av satsningen. För ändamålet avsätts 1 000 tkr.
- Att nämnden tilldelas 1 100 tkr för ökad lärarfortbildning, stärkt ledarskap för skolledare och förskolechefer samt vid behov stärkt centralt stöd i form av skolstrategier. Satsningen behålls centralt och ska utformas så att skolor belägna i kommunen, oavsett huvudman, kan ta del av satsningen. Budgetförstärkning under 2016-18 kommer att ske om det behövs en långsiktig satsning.

Vård och omsorgsnämnd

- Att nämnden tillförs ytterligare 3 600 tkr i ramförstärkning för nämnden att disponera i sin detaljbudget.

Kommunstyrelsen

- Att kommunstyrelsen uppdras att ta fram förslag på hur Värmdö kommun kan ansöka om statliga Klimatomställningsmedel så kallade KLOKT- pengar. Uppdraget ska redovisas senast mars 2015.

***Följande ändringar föreslår Miljöpartiet i bilaga 8
Värmdö kommuns taxor och avgifter för 2015:***

- Terminskurser ämnesundervisning musik/sång/dans/drama/teater **1000 kr/termin**
- **Lokalhyror**
Kategori 4 för hyra av Balettsalen, Specialsalar, lektionssalar, Ekvallen, Lilla salen och foajén i Musikens hus, biograf, konferensrum, textil/hobby, kök och café/scen på Gurraberg debiteras med **300 kr/timme**
- Kostnaden för tillfälligt paustillstånd vid konsert/revy liknande sänks till **2000 kr**
- Timavgiften för tillsyn utöver ordinarie höjs till **900 kr/timme**
- Att kaffe är gratis inom daglig verksamhet och gruppboenden.
- Att matlådor inom funktionshinder och socialpsykiatri kostar **50 kr** precis som inom äldreomsorgen.
- Att timtaxan för mer omfattande bildsökningar är **900 kr/timme**
- Att planavgiften för komplementbyggnader upp till 30 m³ och tillbyggnader under 40 m³ sätts till **0 kr**.

Miljöpartiets budget i sammanfattning

Nämnd satsningar	2015	2016	2017
Kommungemensamt			
Kommunfullmäktige			
Demokratiberedning och båtråd	0,3	0,3	0,3
Överförmyndarnämnd			
Personalkostnader ärendehantering	0,25	0,25	0,25
Kommunstyrelse			
Båtpendling	1		
Naturresevat	1,5	1,5	1,5
Utbildningsnämnd			
Generell ökning förskolan 1%	2,5	2,5	2,5
Generell ökning grundskolan 2%	7	7	7
Ökad differentiering skolpeng 1%	3,5	3,5	3,5
Stöd små enheter	0,5	0,5	0,5
Giftfri förskola	0,5	0,5	0,5
Grön flagg ekomat	0,3	0,3	0,3
Kultur och Fritidsnämnden			
HBTQ certifiering fritidsgårdar	0,3		
Verksamhetsanslag kulturevenemang	0,5	0,5	0,5
Anslag kulturskolan taxesänkning	0,8	0,8	0,8
Socialnämnden			
Rampåslag	3		
Projekt förebyggande arbete unga	0,2	0,2	0,2
Breddning flyktingguider	0,2	0,2	0,2
Höjs ersättning familjehem	0,2	0,2	0,2
Vård och Omsorgsnämnd			
Äldrelots	0,5	0,5	0,5
Omsorg livets slutskede	0,3	0,3	0,3
HBTQ-certifiering Gustavsgården	0,2		
Bygg miljö och hälsoskyddsnämnd			
Kompensation sänkt timavgift	1,5	1,5	1,5
Platsanpassade avloppsanläggningar	0,25	0,25	0,25
Teknisk nämnd			
Skötselplaner biotopskydd Gustavsberg	1	1	1
Cykelparkeringar	0,5	0,5	0,5
Lekplats	0,2		
Grovsophämtning skärgården	0,1	0,1	0,1
Laddinfrastruktur	1	1	1
Näringslivsnämnd			
Projektledare Ekobacken	0,4	0,4	
Ersättning inom vuxenutbildningen	0,5	0,5	0,5
Totala satsningar nämnder 29 miljoner			

Nämnd besparingar	2015	2016	2017
Kommungemensamt			
Minskat driftsbidrag GBAB	-1	-2	-2
Minskad konjunkturreserv	-5		
Minskad volymreserv	-7		
Minskat överskott	-6,8		
Kommunstyrelsen			
Besparing omorganisation m.m.	-2,2		
Kultur och Fritidsnämnden			
Slopande halvårseffekt Kulturfabriken	-5		
Socialnämnden			
Vård och Omsorgsnämnd			
Bygg miljö- och hälsoskyddsnämnd			
Teknisk nämnd, vägunderhåll	-2		
Näringslivsnämnd			
Totala besparingar/omfördelningar nämnder 29 miljoner			

Miljöpartiets inriktningsmål för 2015-2018

Inflytande och dialog

I Värmdö ska demokratin utvecklas genom att medborgare och brukare ges ökat inflytande. En demokratiberedning ska ansvara för detta. Medborgarförslag ska införas, medborgardialogerna öka och ungdomars inflytande ska öka.

Omsorg och trygghet

I Värmdö ska social hållbarhet vara ett ledord och skapa grunden för medborgarnas trygghet och välfärd. Utsatta personer och grupper ska särskilt stödjas. Värmdö kommun ska i sina verksamheter beakta barnperspektivet och lika tillgänglighet för alla oavsett kön, etnicitet, ålder, sexuell läggning, religion samt fysiska och psykiska förutsättningar. Förebyggande vård och omsorg ska stärkas. Alla omsorgsalternativ i Värmdö ska hålla hög kvalitet och anpassas utifrån individuella önskemål

Livslångt lärande

Värmdös invånare ska erbjudas möjligheter till livslångt lärande. Värmdö kommun ska stimulera invånarna att utveckla sin kompetens i förhållande till arbetsmarknaden för att stärka sina möjligheter att få arbete. Elever ska erbjudas en kreativ skola med utbildningar av hög kvalitet som uppmuntrar till aktiv rörelse, kritiskt tänkande och ger en stark kunskapsbas.

Ett resilient Värmdö

Värmdö ska minska klimatpåverkan genom ökad andel förnybar energi, energieffektivisering, ökat återbruk och minskad övergödning. Värdefull natur, odlingsmark och marina områden ska skyddas. Biologisk mångfald ska öka och vattenkvaliteten förbättras. Samhällsplaneringen ska underlätta medborgarnas omställning till en hållbar livsstil och Värmdö kommun ska delta aktivt i arbetet.

Ledarskap och medarbetarskap

Medborgarnas behov, statens krav i lagar och förordningar samt de kommunala styrdokumenterna är grunden för vårt uppdrag. Politiker, ledare och medarbetare ska ges förutsättningar att skapa en modig, engagerad och öppen kultur som möjliggör utveckling och kvalitetshöjningar. Ett tydligt ledarskap utgör en viktig förutsättning för en organisation i ständig utveckling. Personalen förverkligar kommunens mål och verksamhet och är därför dess viktigaste resurs. Medarbetarna ska ges gott stöd från ledarna för att uppnå ett engagerat medarbetarskap i en god arbetsmiljö för att ge Värmdös invånare god service och omsorg i livets alla skeden.

Resurshushållning

Värmdös naturresurser utgör livsförutsättningar för människor, växter och djur. Kommande generationers möjlighet att ha tillgång till naturresurserna utgör grund för dagens beslut. Politiker, ledare och medarbetare ska gemensamt ta ansvar för effektiva arbetssätt. Kommunens ekonomiska resurser ska utnyttjas så effektivt som möjligt. Värmdö ska ha en ekonomi i balans och en ekonomisk styrning som garanterar god kvalitet i välfärden.

Prioriterad utveckling enligt Miljöpartiet de gröna i Värmdö

Jorden har feber. Värmdö kommun måste visa att vi klarar av en omställning till ett klimatneutralt samhälle, vi har resurserna, kompetensen och möjligheterna. Värmdö Kommun behöver satsa på att utveckla produktionen av förnybar energi inom kommunen. Genom att starta ett kommunalt energibolag för produktion av förnybar energi från såväl sol, vind som biologiskt avfall kan vi klara det. Vårt mål är att kommunens verksamheter ska vara fossilfria 2018 och att kommunen till stor del är självförsörjande vad gäller energibehovet för el och värme. Vi uppmuntrar till utbyggnad av vindkraft på lämpliga ställen inom kommunen. Mer solel på taken och spillvärmesystem i Gustavsbergs centrum. Vi ställer oss positiva till att se på möjligheten till större soleanläggningar, till exempel på den yta i anslutning till Villeroy & Boschs anläggning på Ekbacken som kommunen har hyrt.

Vi har som målsättning att minst 50 procent av Värmdös hushåll ska lämna sitt matavfall till biogasproduktion 2018 och att minst 70 procent av allt matavfall från handel och verksamheter ska gå till biogasproduktion.

Under mandatperioden ska också miljöbilar, varav cirka 70 procent elbilar och laddhybrider ersätta fossilbilar i kommunens bilpark. Laddstolpar ska sättas upp vid pendelparkeringar, i bostadsområden och på andra platser där behov finns av att kunna ladda elbilar. Krav ska också ställas vid upphandlingar och entreprenader att dessa använder förnybara bränslen i transportererna, exempelvis inom äldreomsorg, skolskjutsar, sophämtning och snöröjning. En årlig uppföljning av antalet mil körda med fossilenergi och förnybart bränsle ska göras och en minskning med 25 procent per år av de fossila milen är ett mål.

Infartsparkeringar

I arbetet med att planera i kollektivtrafiknära lägen är det viktigt att också planera för infartsparkeringar för att öka andelen kollektivtrafikresenärer. Vi vill också fortsätta arbetet med att skapa mindre infartsparkeringar vid hållplatser längs vägen 222, 274 och Ingarövägen/Eknäsvägen. Vi ställer oss positiva till att bygga p-hus där så krävs för att minska markytan som används för parkering i centrala lägen. Samtidigt vill vi påpeka att resandet, särskilt med bil, måste effektiviseras om vi ska klara klimatmålen, vilket innebär att vi måste åka fler i de bilar som finns och undvika onödigt resande.

Bilpooler och samåkning

Under mandatperioden 2010–2014 har Miljöpartiet drivit igenom att en kommunal bilpool har inrättats. Arbetet med att utveckla bilpooler inom kommunen ska fortsätta och bilpooler bör föreslås i samband med exploatering av nya områden. Samåkning ska uppmuntras och kommunen ska bidra med IT-system för samåkning om önskemål finns.

Vidareutveckling av laddinfrastruktur för elfordon är viktigt och där bör kommunen ta på sig en samordningsroll tillsammans med elleverantörer och näringsliv.

Kollektivtrafik och båtpendling

Eftersom Värmdö är en geografiskt utspridd kommun är det viktigt att tänka på hur kollektivstråken planeras så att resenärerna erbjuds ett tidsmässigt konkurrenskraftigt alternativ till bilen. Vi tror att bussen under lång tid framöver kommer att vara det kollektivtrafikslag som passar bäst för att snabbt ta Värmdös befolkning dit de ska. För att kunna anpassa och utveckla kollektivtrafiken så att målet om en fördubblad andel

kollektivtrafikresenärer nås, vill vi förstärka kompetensen vad gäller kommunens strategiska, lokala trafikplanering.

Vatten ska inte ses som en barriär, vattenvägarna ska återupprättas. Miljöpartiet vill starta flera linjer för båtpendling för dig som värmdöbo. Därför vill vi att kommunen tar aktiv del i ett EU-finansierat pilotprojekt för båtpendling mellan Ålstäket och Stockholm genom att vara med och finansiera delar av de brygganläggningar som krävs.

Skola

Skolan är till för barnen. Barnens lärande börjar i leken. Framtidens utbildning börjar i barnens lek och övergår till strukturerat lärande i olika skolformer som räcker livet ut. Utbildningen utvecklas när barnet växer och blir elev, student och vuxen. Mål vi arbetat efter och kommer fortsätta att arbeta för, är att alla barn/elever ska vara trygga, få arbetsro och må bra i skolan, att elevernas förutsättningar att inhämta kunskaper ska förbättras och skolan ska vara miljö- och klimatomfattigt hållbar. Det är tre mål som hänger ihop, och som kommunen ska arbeta vidare efter. För att nå dit krävs en likvärdig skola, där elever med större behov ges det stöd de behöver. En god utbildning ger den kompetens och trygghet som hjälper oss genom livet som självständiga individer som klarar att försörja oss.

Vi i Miljöpartiet vill att förskola ska finnas nära hemmen och att mindre skolor för eleverna i yngre år även de ska vara nära. När eleverna blir äldre, kan också skolorna bli större, vilket ibland medför längre avstånd till skolan. Skolorna närmast hemmen ska vara så bra^[1] att onödiga transporter kan undvikas. De transporter som ändå måste ske till och från skolan ska helst ske med skolskjuts eller trygga gång- och cykelvägar. Därför vill Miljöpartiet bygga ut dessa med flexibla skolskjuts som bygger på samarbete med såväl SL som skola och föräldrar. Skolan i skärgården utan broar, har speciella förutsättningar. För att bibehålla en undervisning av hög kvalitet i skolor i skärgården, måste det ske i samarbete mellan enheter med små skollokaler och större enheter. Vi är positiva till skapandet av Värmdö Skärgårdsskola, men behöver följa upp och utvärdera verksamheten bättre, då den är så pass utsatt. Verksamheten behöver stöttas i sin utveckling genom stöd från central förvaltning och politiken.

I dag är grundskolan i Värmdö en av landets mest kostnadseffektiva skolkommuner. Hög kvalitet i undervisningen för relativt låg ersättning. Omorganisationen har visat sig fungera mycket positivt. Kunskapsresultaten, elevantalet (även andelen som väljer kommunal skola ökar) och behörigheten till gymnasiet ökar. Trots det finns det mycket att utveckla vilket den tydliga organisationen skapar förutsättningar för. Samtidigt kan politisk organisation och central förvaltning förändras. Bort med konkurrensperspektiv och beställar-utförare, fasta pengnivåer och låga ersättningsnivåer. Fram för en rak och tydlig central, politisk organisation och ökade ersättningsnivåer för fler händer i verksamheterna och mer samarbete, ökad likvärdighet genom olika differentierade ersättningar och en skolorganisation som omfattar både fristående och kommunala verksamheter. Vi fortsätter stärkandet av resurserna till skolan med såväl generella påslag som differentierade. Vårt mål är att Värmdös skolor ska ha samma resurser som Nackas innan mandatperiodens slut.

De äldre grundskoleeleverna behöver beredas större plats i skolorna på hemmaplan. Dels för att minska elevernas restid, men även för att antalet elever ökar i Nacka och Stockholm. Det ställer höga krav på planering. Befolkningsprognoser, stadsutveckling i Gustavsberg,

bostadsutveckling kring Mörtnäs, Mölnvik, Hemmesta och Brunn och behov av för/grundskola måste ske parallellt, så lösningarna bildar en helhet.

Gymnasiet och vuxenutbildning ska stärkas på hemmaplan och vi måste fortsätta utveckla yrkeshögskola och andra eftergymnasiala utbildningar även i Värmdö. Utbildning skapar möjlighet för människor att utvecklas och nå sina mål, varför det är ett viktigt område att utveckla och stärka inom kommunen. Budgeten för nyanlända elevers skolgång utökas och ersättningen för språkintröduktion i gymnasiet förstärks.

Miljöpartiet vill se en Grön tråd i utbildningen. Natur- och utomhuspedagogik i alla stadier, säkrade övergångar mellan skolformer, bättre studievägledning, mer rörelse, elevaktiv undervisning och ökade inslag av kreativ och skapande undervisning. Maten ska vara ekologisk, gärna närproducerad och skolorna ska uppmuntras till egen odling och kretsloppstänkande. Även bättre balans mellan omsorg och undervisning, där förskoleklass och fritids måste utvecklas, elevhälsan förbättras och arbetet med barn/elever i behov av särskilt stöd stärkas. Långsiktig hållbarhet med färre farliga kemikalier i byggnader och inventarier samt mer hållbara trafikflöden till, från och vid våra skolor är en nödvändig utveckling.

Social trygghet

Arbetsmarknaden förändras och därmed även kraven på annan och högre kompetens som kräver högskolestudier. Vuxenutbildningen har en viktig roll för att arbetslivsdörren aldrig ska vara stängd. Om studierna inte fungerat under en period i livet ska nya chanser erbjudas de individer som vill lära om eller komplettera tidigare studier.

Vi ser missbruk som en sjukdom och vill ge missbrukare möjlighet att bli friska och fria från sitt beroende. I de fall missbruket är kroniskt ska samhället stödja missbrukarna till ett så värdigt liv som möjligt precis som vi stöttar andra som är sjuka.

Mångfald

Miljöpartiet de Gröna i Värmdö vill ha ett mångfacetterat samhälle där olika perspektiv får plats med respekt för varandras åsikter och olikheter. Vi tror att hen utvecklas av att få nya infallsvinklar på verkligheten och att dessa nya infallsvinklar är nödvändiga för att modernisera och utveckla Sverige till ett hållbart samhälle. Människor med annan bakgrund är en nödvändig tillgång för att samhället ska utvecklas.

Vi stödjer mottagandet av såväl invandrare som flyktingar, framförallt ensamkommande flyktingbarn. Vi stödjer också initiativ som bidrar till möten mellan människor som vanligtvis inte träffas. I ett demokratiskt samhälle finns det plats för samtal som vidgar perspektiven. En ökad mångfald i Värmdö bidrar till nya arbetstillfällen och nya kontaktytor såväl internationellt som nationellt. Vi vill skapa fler kontakter mellan flyktingar och Värmdöbor, till exempel genom flyktingguider.

Den ökade främlingsfientlighet som sedan länge har utvecklats i våra närmaste grannländer och nu också växer i Sverige är något vi tar kraftigt avstånd ifrån. Ingen människa ska diskrimineras på grund av sin religion, etniska bakgrund, sexuella läggning, ålder eller funktionshinder. Det är vår skyldighet att visa solidaritet med de som flyr för sina liv, precis som vi hoppas att andra ska visa oss den solidariteten vid behov.

Jämställdhet

All verksamhet inom Värmdö kommun ska innebära lika villkor för män och kvinnor, pojkar och flickor. Skattepengarna ska fördelas rättvist mellan könen. Alla kommunens verksamheter ska fungera lika bra för alla oavsett kön, etnicitet, sexuell läggning och ålder.

Jämställdhetspott ska finnas med vid de årliga löneöversynerna för att långsiktigt minska de strukturella skillnaderna mellan mans- och kvinnodominerade yrkesgrupper.

Könsbaserad uppföljning ska ske av samtliga verksamheter som får kommunal finansiering.

Det räcker inte med personalpolicy och jämställdhetspolicy. En hbtq-policy ska utarbetas och omfatta alla kommunens verksamheter.

Genusbudgetering ska alltid finnas med i verksamheterna för att utvärdera hur stor del av skattemedlen som går till respektive kön. Jämställdhetsintegrering av verksamheterna ska göras för att säkerställa att män och kvinnor får lika behandling och möjligheter. Alla kommunens blanketter ska vara hbtq-neutrala.

Äldre

Äldre ska ges rätten och möjligheten att bo hemma så länge de önskar och kan. Äldre ska även kunna bo kvar i sina närområden genom att vi bygger senior- och äldreboendestäder i redan befintliga bostadsområden. Miljöpartiet de gröna i Värmdö tror att människor mår bättre om de får leva ungefär som de har gjort tidigare i livet. Vi ser att det behövs såväl nya särskilda boenden som fler trygghetsboenden i Värmdö och vi vill se en utveckling av dessa i samtliga kommundelar. Vi vill ha biståndsbedömda trygghetsboenden för att säkra bra boenden för äldre.

Pensionärsorganisationerna ska vara remissinstans när det gäller frågor som rör äldre. Vi anser också att pensionärsorganisationen ska bjudas in till samråd med andra aktörer, exempelvis SL om kollektivtrafikfrågor.

Maten vi dagligen äter är en glädje i livet och måste vara sund, hälsosam och orsaka minsta möjliga negativa klimatpåverkan. Vi i Miljöpartiet de gröna i Värmdö vill på sikt att all mat som serveras i våra verksamheter ska vara ekologiskt odlad, fri från gmo och producerad så nära oss som är miljömässigt försvarbart. Under kommande mandatperiod vill vi att kommunen i sina verksamheter ska arbeta för att minst hälften av all serverad mat ska vara ekologiskt odlad och att varannan av våra serverade måltider ska vara vegetarisk.

Äldreomsorgen ska ta hänsyn till hbtq-personers önskemål och all personal inom äldreomsorgen ska ha hbtq-kompetens.

Miljöpartiet de Gröna i Värmdö vill att kommunen, för att skapa en kontinuerlig uppföljning av arbetet med sociala frågor, jämställdhet, mångfaldsfrågor och frågor som rör de olika diskrimineringsgrunderna, ska inrätta ett socialt bokslut som en del av bokslutsprocessen.

Barn och ungdomar

Att kommunens barn och ungdomar mår bra och får rätt förutsättningar i livet är av högsta prioritet för Miljöpartiet de gröna i Värmdö. Skapa attraktiva förskolor och skolor där barn

och ungdomar trivs, utvecklas och ges samma möjligheter till lärande är en förutsättning för det. Därför vill vi skjuta till mer medel till skolan, ge elever rätt till läxhjälp och samtidigt arbeta för att främja den psykiska hälsan bland barn och ungdomar.

Då barn är särskilt känsliga för gifter vill vi medverka till att skapa giftfria miljöer för dem att vistas i. Vi vill därför skjuta till mer resurser för att ge förskolor och skolor möjlighet att ersätta inredning, inventarier och leksaker som innehåller skadliga ämnen. Vi vill också att kommunen tar fram riktlinjer för miljökrav på inredning, inventarier och material i verksamheterna. Miljöpartiet de gröna i Värmdö vill dessutom stärka andelen ekologisk mat i förskolor och skolor för att minska mängden bekämpningsmedel som barn och ungdomar får i sig samt servera gmo-fri mat.

Vi vill öka möjligheterna till fritidssysselsättning för barn och ungdomar i kommunen, exempelvis genom att bygga nya lekplatser och förbättra förutsättningarna att bedriva naturnära idrott som bland annat ridsporten. Miljöpartiet de gröna vill samtidigt arbeta för ett jämställt utbud av aktiviteter och hbtq-certifiera personal på fritidsgårdar för att bättre kunna möta ungdomars behov. Att arbeta aktivt för att minska ungdomars risk att hamna utanför samhället ser vi som mycket viktigt.

Ett annat prioriterat ämne för Miljöpartiet är att minska barnfattigdomen i kommunen och vi vill därför satsa extra för att täcka ökade kostnader för insatser och försörjningsstöd där särskild hänsyn tas till barnfamiljer.

Renare vatten och bättre miljö

Dricksvatten av god kvalitet är en bristvara i stora delar av Värmdö kommun. Därför arbetar Miljöpartiet kraftfullt för att kommunalt VA ska byggas ut till stora områden av kommunen. Och vi vill att Värmdö ska bli bäst i klassen på att informera och hjälpa dig som bor i kommunen och inte nås av kommunalt vatten och avlopp att skapa ett hållbart VA-system.

Vi vill också värna vårt havsvatten genom att noga följa utvecklingen av vattenkvaliteten i våra grunda vikar och till havs. Målsättningen är att allt vatten i Värmdö ska vara av god kvalitet senast 2021 i enlighet med EU:s vattendirektiv.

Miljöpartiet de gröna arbetar för en giftfri vardag. Värmdö Kommun upphandlar mycket varor och tjänster och ska alltid ställa tuffa krav för att få bort miljö- och hälsofarliga kemikalier. Kommunens plan för att minska skadliga ämnen ska verkställas och följas upp årligen.

Miljöpartiet vill verka för kretsloppssamhället. Vi vill se en kretsloppspark i anslutning till den nya återvinningscentralen på Ekobacken där återbruk av material sker istället för att de slängs eller bränns.

Vi har som målsättning att minst 50 procent av kommunens fastboende hushåll ska samla in sitt matavfall till 2018 och vill att handel och verksamheter ska införlivas i matavfallsystemet och att 70 procent av dessa ska lämna sitt matavfall till biogasrötning 2018.

Vi vill utöka satsningarna på att ge hushållen närservice vad gäller avfallshanteringen och vill att kommunen i nästa upphandling av renhållningsentreprenör beslutar om hushållsnära källsortering av flera fraktioner i de delar av kommunen där detta är möjligt.

Allt fler människor i fritidsbåtar rör sig i våra vatten. Tömning av toalettssystemen har traditionellt gjorts direkt i havet. Resultatet har blivit förorenade havsvikar och övergödning, som i sin tur leder till ännu mer syre- brist och algblomning. Från och med 2015 är det inte längre lagligt att tömma latrin från båtar i Östersjön. Miljöpartiet de gröna i Värmdö vill att Värmdö ska utöka antalet tömningsanläggningar för båtlivet och i samverkan med grannkommunerna se till att det finns ett tätt nät av anläggningar. Vi vill också att antalet tvättanläggningar för båtar ökar inom kommunen.

Långsiktigt hållbar förvaltning

Vi ser att Värmdö kommun under lång tid har valt att skygga för underhållsbehoven i de kommunala fastigheterna och vill inte att detta ska fortgå. Att förvalta såväl natur, de sociala systemen som kommunal egendomen väl är viktiga delar av en hållbar samhällsutveckling.

Budgeten är utformad så att kvaliteten på kommunens verksamheter ut mot medborgarna ska vara hög. Värmdö kommun ska i samtliga officiella rankingar ha som målsättning att ligga bland landets 50 bästa kommuner. Ökade resurser ska prioriteras till de verksamheter som utifrån medborgarnas perspektiv och i jämförelse med andra jämförbara kommuner i hela landet ligger lågt i målpuppfyllelse och resurstilldelning.

Att förvalta kommunens egendom i form av bland annat fastigheter, vägar och mark är en viktig grund för kommunens långsiktiga utveckling och för bibehållen välfärd. Planerat underhåll ska genomföras för att medborgarnas egendom fortsatt ska vara av god kvalitet. De lokaler som kommunen behöver för egna verksamheter ska i huvudsak ägas och förvaltas av kommunen. En fortsatt ökande befolkning är att vänta och detta ska i god tid tas höjd för i budgeten vad gäller investeringsmedel till nya verksamhetslokaler.

Centrala reserver är bra och ska finnas i budgeten. Reserverna ska tas i anspråk för att täcka underskott i nämnderna som beror på såväl volymökningar, felaktiga prognoser av befolkningsunderlaget inom skola, vård och omsorg som av konjunktur. Budgetrevideringar bör användas för att inte kvaliteten i verksamheterna ut mot medborgarna riskeras som en följd av felaktiga prognosunderlag för budgeteringen. Det är kvaliteten ut mot medborgarna som ska stå i fokus samtidigt som kommunens resurser ska användas så effektivt som möjligt. Verksamheter som återkommande går med underskott ska granskas, ledarskapet ses över och den ekonomiska uppföljningen stödjas från centralt håll.

Ekonomiska konsekvenser av regeringens budgetsatsningar

Riksdagens fastslår sin budget för 2015 den 3 december. Preliminära beräkningar visar att regeringens budget kommer ge Värmdö kommun ytterligare drygt 20 mkr i budgetförstärkning, med riktade satsningar framförallt inom skolområdet.

Skolåret är sådant att budgeten för våren 2015 bygger på förutsättningar som gällt ht 14, då skolåret löper ht 14/vt 15. Därför vill vi i vår budget säkerställa att de av regeringen föreslagna satsningarna inom skola samt vård och omsorg om de bifalls av riksdagen i december, finns med i de detaljbudgetar som nämnderna tar i början på året. Den kommunala budgeten kommer senare under våren att revideras och innehålla dessa satsningar och övriga satsningar som riksdagen beslutar om.

Följande attsatser beslutas att gälla under förutsättning att motsvarande beslut tas och finansieras av riksdagen i december.

Utbildningsnämnd

- En ökning av den socioekonomisk differentiering inom förskolan görs i enlighet med riksdagens beslut och att nämnden för detta ändamål tillförs 2 300 tkr.
- Att nämnden tillförs ytterligare 500 tkr för att öka öppettiderna i förskola på obekvämt arbetstid.
- En generell ökning av skolpengen riktad mot förskoleklass och skolåren 1-3 görs motsvarande 6 000 tkr.
- Att arbetet med att införa läxhjälp breddas till att även omfatta andra undervisningsförstärkande insatser och att nämnden för ändamålet tillförs 1 700 tkr.
- Att arbetet med att se över elevhälsan breddas till att även omfatta satsning på specialpedagoger, speciallärare och annan personal för att stärka elevernas psykiska hälsa och trivsel i grundskolan och att nämnden tillförs 2 500 tkr.
- Att budgeten för nyanlända elevers skolgång förstärks med ytterligare 900 tkr.
- Att sommar- och lovskola erbjuds vid grundskolor i kommunen och att de skolor som väljer att delta och redovisa sitt arbete i nämnden får ta del av satsningen. För ändamålet avsätts 1 000 tkr.
- Att nämnden tilldelas 1 100 tkr för ökad lärarfortbildning, stärkt ledarskap för skolledare och förskolechefer samt vid behov stärkt centralt stöd i form av skolstrategier. Satsningen behålls centralt och ska utformas så att skolor belägna i kommunen, oavsett huvudman, kan ta del av satsningen. Budgetförstärkning under 2016-18 kommer att ske om det behövs en långsiktig satsning.

Vård och omsorgsnämnd

- Att nämnden tillförs ytterligare 3 600 tkr i ramförstärkning för nämnden att disponera i sin detaljbudget.

Kommunstyrelsen

- Att kommunstyrelsen uppdras att ta fram förslag på hur Värmdö kommun kan ansöka om statliga Klimatomställningsmedel så kallade KLOKT- pengar. Uppdraget ska redovisas senast mars 2015.

